

Læsø Havcenter

Udviklingsprocessen 22.01.25

2023

Vision

Projektet Læsø Havcenter startede primo 2023 med en vision om at gøre Læsø til et samlingssted for forskning og udvikling omkring ålegræs, både ved storskala udplantning og gennem innovativ anvendelse, for herigennem styrke Læsø som bæredygtigt helårssamfund.

Vi nedsatte et arbejdsudvalg af frivillige under Læsø Turist- og Erhvervsforening og gik i gang med at tale med relevante fageksperter, som biologer fra forskellige universiteter, ledere fra andre havcentre, arkitekter m.fl., om potentialet. I løbet af første halvår 2023 blev det klart for os, at ålegræs i sig selv var for snævert til at kunne bære et kommende center, og at udgangspunktet i stedet skulle være generelt om livet i havet omkring Læsø. Dermed kunne vi både favne ålegræs, makroalger/tang og fiskeri (jomfruhummere). På den måde kunne centret afspejle de aktiviteter, der allerede var på Læsø med potentiale for fremtiden.

Opstart af samarbejder

Det blev desuden klart for os, at det kommende Læsø Havcenter skulle have en forretningsmodel i stil med de andre havcentre som fx Vadehavscentret, Nordsøen Oceanarium og Kattegatcentret – organisationer som vi også indledte en dialog og samarbejde med.

Gennem samtaler og møder med en bred kreds af relevante videnspersoner, har vi efterhånden etableret et omfattende netværk af referencer, som vi løbende holder opdateret og har dialog med. Vi har fået stor opbakning og positive tilkendegivelser undervejs.

Forankring på Læsø

Sideløbende med vores arbejde var Læsø Kommune i gang med at udarbejde deres Klimaplan DK2020. Udplantning af ålegræs indgik allerede og omfattede også etablering af et videntcenter. Det var derfor naturligt at udvide arbejdsudvalget med en kommunal repræsentant.

Arbejdsudvalget er løbende blevet suppleret med relevante kompetente ressourcepersoner i forbindelse med arbejdet med at forankre initiativet bredt på Læsø, herunder repræsentanter for flere virksomheder og organisationer på Læsø, som på forskellig vis lever af havets produkter. Desuden sidder flere medlemmer af arbejdsgruppen samtidig i bestyrelsen for Læsø Verdensarv ApS, så der også sikres koordination hertil.

Arbejdsudvalget har været i løbende dialog med Læsøs borgmester og andre medlemmer af kommunalbestyrelsen, samt haft foretræde for Teknik og Havneudvalget for at præsentere og diskutere strategien. Vi har fuld opbakning fra Læsø Kommune, der også har assisteret med at synliggøre projektet på den landspolitiske scene på Christiansborg.

Sammen med Læsø Kommune har vi undersøgt og identificeret en mulig placering af Læsø Havcenter på en grund tæt på Østerby Havn. Hermed vil der være let adgang til havnefaciliteter, fx i forbindelse med oplevelsesture og forskningsaktiviteter ude på og i vandet, og til fiskerimiljøet inkl. Læsø Fiskeindustri, som er en af projektets vigtige samarbejdspartnere.

2024

Strategi på plads

I begyndelsen af året havde vi fået etableret en klar strategi, og projektet var så fast forankret, både lokalt og nationalt, at vi kunne rette vores fokus mod næste fase. Med frivillighed kan man nå langt, men med ambitionerne for projektet indså vi, at der var behov for ressourcemæssig assistance for at løfte opgaven.

Behov for professional assistance

Der var behov for tilførsel af ressourcer til at støtte og fastholde momentum i det frivillige arbejde samt professional assistance til at udarbejde en velfunderet foranalyse. Vi udarbejdede derfor en projektbeskrivelse med det formål at afklare levedygtigheden af vores strategi og udarbejdelse af en realiseringsplan. Fonde blev kontaktet og vi ansøgte om fondsmidler.

Funding

I løbet af 2024 har vi søgt midler til projektets næste fase og fået tilsagn om Leader midler (LAG), landdistriktsmidler, samt støtte fra Sparekassen Danmark og flere lokale fonde og virksomheder. Ved udgangen af 2024 nåede vi tilstrækkelig langt med finansieringen, så næste fase er startet i januar 2025. Vi har valgt rådgivningsfirmaet BARK til at udarbejde en foranalyse.

Havcenter i praksis

Det frivillige arbejde har dog ikke ligget stille, mens vi ventede på afklaring af finansiering. Da Tænk tanken Hav sammen med SDU og Nordea Fonden lancerede et initiativ om udplantning af ålegræs – ”Det store ålegræsinitiativ” - var vores projekt en oplagt samarbejdspartner på Læsø og projektet var for os en ideel mulighed for at engagere os i og praktisere dette aktivitetsområde i vores strategi.

Vi blev dermed et af de godt 30 udplantningssteder i Danmark. Vi fik mobiliseret den nu store projektgruppe af frivillige inkl. 2 lokale dykkere og mandskab fra Oceans of Hope, og sammen med ca. 50 interesserede gæster fik vi den 8. juni 2024 lavet en testudplantning på Læsøs nordkyst.

Visionen lever

Vi er altid til rådighed for dialog og yderligere udfoldning af, hvordan vi ser vores projekt som et fyrtårn for et praksisnært ”hotspot” og forbindelsesled mellem marin genopretning, forskning og bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer i et helhedsorienteret samspil.